Mezekler / *Fıkralar*

Folklorun bazı türleri yıllar, asırlar boyu türlü âlimlerin, yazarların, seyyahların ilgi odağında dururlar: Mutlaka onların kitaplarında bir şekilde yer alırlar. Onlar hakkında özel çalışmalar, araştırmalar yapılır; onlara ayrılan derlemeler çıkarılır. Tatar halk fıkraları (mezekleri) ile mesele daha farklılaşır. Bu türün münferit örnekleri XIX. asırda basılmaya başlasa da, onlara ayrılan mahsus makaleler ve belli bir derecedeki ilmî derlemeler ancak bizim sarın altmışlı yıllarında görülmeye başlar.

1917 inkılabına kadar onlar türlü isimler ile adlandırıla geldi: Hikayet, latife, mezek. Latife kelimesine, bu türün genel ismi olarak bir çok halkta rastlanır: Özbek, Fars, Türkiye Türkleri, Afgan vb. Günümüzde ise Tatar folklorunun bu türü için mezek kelimesi kullanılır, sadece Tatarcada değil, Rus dilinde de. Çünkü bizde folklorun bu türü için bu kelimeden daha kolay bir adlandırma yok gibi. Mezek diye halk arasında çok yaygın olan küçük hacimli, nesir ile yazılmış ve konusu ilgi çekici, komik unsurlardan, epizotlardan oluşan eserlere denilir. Mezek, konusunun çözümü, her halde pek beklenmeyen şey gerçekleşince ilgi çekici ve komik olur.

Mezekler günümüzde de Tatar folklorunun türkü, atasözü, deyim gibi yaygın olan türlerine dahildir ve bugün de gayet aktif olarak üretilirler. Onların umumî muhtevası hayranlık verecek kadar geniş ve özellikli, hayatın bütün yönlerini içine alır diyebiliriz. Ekseriyetle de münferit insanların ahlakî ve fizikî özellikleri : ahmaklar, sağırlar, kekemeler, yabancı dil -Rusça- bilmeyenler / aylaklar, cahiller, kurnazlar, saf insanlar vb. gibi gülme konusu olur mezekte. Bundan başka mezekler kardeşler-akrabalar, kaynanalar, gelinler-eltiler arasındaki karşılıklı münasebetleri de özellikle aydınlatırlar. Fakat Tatar halk mezekelerinin ciddi ve özellikli millî sıfatlarının birisi şudur: Onlar hiçbir zaman kötülüğe dayanamazlar, insanın acısını gülmeye, onu küçümsemeye yol açmazlar. Onlar insaniyetli, latif, güzel, hoş dilli, hatırda çabuk ve kolay kalma özelliğine sahiptirler. Aslmda onların bu özelliklerini, okuyucu aşağıda verilen misallerde de görecektir.

Son yıllarda bizim mezeklere hakkında çıkarılan derlemelerin sayısı çok fazla olsa da, biz hacimli ve gerçekten ilmî olarak hazırlanan bir kitabı teklif ediyoruz: *Tatar Halik İcatı,* Mezekler, Derleyiciler: Huciehemet Mehmütov ve Aysılu Sadıkova, Kazan, 1979.

HÜKİM-İDARE İŞLERİ / *HÜKÜM-İDARE İŞLERİ*

DEVLET SUKIR BULMASA

Aksak Timiri İdil buylarına hücum itip, Bulgar seherin alganda, bik küp altın-kümiş hezineler hem esirler kulga tüşirgen. Annan ul: "Bu kulga tuşken kişiler arasmda hikmet iyesi kişiler barım?" - dip suragan. Ana bu seherde bik hikmet iyesi sukır bir şagıyr bar ikenin süylegenner. Aksak Timir anı üz karşısına kitirtken. Sukır şagıyr, dumbırasın alıp, ana Bulgarnın danlı hatırları, baylıkları turmdagı hellerni hikeye kılıp cırlagan. Aksak Timir gaceplenip tınlagannan sun, anın isimin suragan.

- Minim isimim Devlet, - digen.

Aksak Timir tapkır tilli kişi bulgan, külgen de:

- Şulay itip, Devlet sukır buldumını? - digen iken, sugır şagıyr ana şunda cavap kaytargan:

- Eğer devlet sukır bulmasa, aksak kulma kirmes idi, - digen.

DEVLET KÖR DEĞİLSE

Aksak Timur, İdil boylarına hücum edip Bulgar şehrini alınca pek çok altın-gümüş hazineler ve esirler ele geçirmiş. Sonra o: "Bu ele geçen kişiler arasında hikmet sahibi kişiler var mı?" diye sormuş. Ona bu şehirde hikmet sahibi kör bir şairin olduğunu söylemişler. Aksak Timur onu karşısına getirtmiş. Kör şair, davulunu alıp Bulgar'ın meşhur kahramanları, beyleri hakkındaki olayları hikâye ederek türküyle söylemiş. Aksak Timur hayranlıkla dinledikten sonra ismini sormuş.

-Benim ismim Devlet, demiş, şair.

Aksak Timur tatlı dilli kişi imiş, gülmüş ve:

-Öyleyse, devlet kör mü oldu? demiş, kör şair ona şöyle cevap vermiş:

-Eğer devlet kör olmasa, aksak eline geçmez idi, demiş.

KİMTİNTEK

Birkünni han bilen Ciren çiçen atlar minip dalağa yürirge çıkkannar. Vakit küz. Cil bilen tegeriüleni /peri arbası / tegerip kitip bara iken. Han cirinnin süzge tapkırlıgın sınar üçin:

- Bar şul tegerini kuvıp cit te suraşıp bilip kil: kaya bara iken, kaya tuktarga uylıy? - dip buyırgan.

Cirin atı bilen çaptırıp kuvıp barıp çitken de, iyilip kamçı sabi bilen basıp, tegerini tutkattan. Tiz gine suragan kibik itken de, hanga çaptırıp kilip:

- Surıy kilgen sin tintekni, surata cibergen han tintekmi, küçerimni cil bile, kunarımnı say bile, didi, - dip cavap birgen.

KAYSIETİYİGİZNİ KİTİRİYM

Han zamanında bir Kuray tarhan bulgan. Üzin bik bay kürsetirge yarata iken. Birkünni ul üzinin hizmetçisine eytken:

- Munnan sun min sin şunı kisetip kuyam, kunaklar aldında min sina nerse gine kitirirge kuşmıym, sin minnen "kaysın kitiriym" dip sura, şulay suragaç, nerselernifi türlisi bar ikeni biline, - digen

Hizmetçi:

- Lebbey, tarhanım, munnan sun ni gine kitirirge kuşsagız da şulay surarmın, - digen.

Birkünni tarhan kırnaklar cıygan iken. Meclis cıyılıp bitkeç, tarhan tigi hizmetçisine:

- Bar, etiyni munda kunaklar yanma çakırıp kitir, - digen.

- Kaysı etiyigizni kitiriym? - dip suragan, diy.

NİGE PİLAV AŞAMIYLAR İKEN

Buhara emirine:

Bıyıl İdil buyında igen ufîmagan, halik bik açığa, açtan ülüçiler de küp iken, - dip eytkenner. Emir muna bik gaceplengen:

- Nige pilav aşamıylar iken? - digen.

İŞEKNİÇİKYÜRİY

Yahşi atka atlangan bir murza, işekke minip baruçı kartnı uçratkan da:

- İsek niçik yüriy babay? - digen.

Kart uylap nitip turmıyça:

- At üstinde, - dip cavap kaytargan.

MİN DE BİTTİM, PATŞA DA BİTTİ

Mine bir vakit avılda haliktan imana salımı cıya başlagannar. Tüli almagannarnın eybir-karasıri yazalar da karavıl üyine alıp kiteler iken. Mukıt agaynın da minderin ala başlagannar. Barıp

KİM AHMAK?

Bir gün han ile Ciren ozan ata binip bozkıra gezmek için çıkmışlar. Mevsim güz. Rüzgâr ile yuvarlanan çalı (peri arabası) dönerek gidiyormuş. Han, Ciren 'in hazır cevaplılığını sınamak için:

- Git şu yuvarlanan otu yakala ve sorup gel: Nereye gidiyormuş, nerede durmayı düşünüyor?, diye buyurmuş.

Ciren, atı ile koşup yetişmiş ve eğilip kamçı sapı ile tutup, arabayı durdurmuş. Çabucak sorar gibi yapmış ve hana gelip:

- "Sormaya gelen sen mi ahmak, sormaya gönderen han mı ahmak, göçerimi yel bilir, konarımı çukur bilir" diye cevap vermiş.

HANGİ BABANIZI GETİREYİM?

Han zamanında bir Kuray Tarhan varmış. Kendini çok zengin göstermeyi seviyormuş. Bir gün o hizmetçisine demiş:

-Bundan sonra seni şöyle uyarayım ki misafirler önünde ben, sana bir şey getir diye emir vermeyeceğim, sen bana "Hangisinigetireyim?" diye sor, böyle sorunca malımızın çok olduğu bilinir, demiş.

Hizmetçi:

-Hay hay tarhanım, bundan sonra ne getirmemi isterseniz öyle sorarım, demiş.

Bir gün tarhan misafirleri toplamış. Meclis toplanınca tarhan o hizmetçisine:

-Git, babamı buraya misafirler arasına çağır getir, demiş.

-Hangi babanızı getireyim?

NİYE PİLAV YEMİYORLAR Kİ

Buhara emirine:

-Bu yıl İdil boyunda ekin olmamış, halk çok aç, açlıktan ölenler de çokmuş, demişler. Emir buna çok şaşırmış:

- "Niye pilav yemiyorlar ki ? " demiş.

EŞEK NASIL KOŞAR

Güzel ata binmiş bir mirza, eşeğe binip giden bir ihtiyara rastlamış ve:

-Eşek nasıl yürür baba?, demiş.

İhtiyar, düşünmeksizin:

- At üstünde, diye cevap vermiş.

BEN DE BİTTİM, PADİŞAH DA BİTTİ

Bir vakit köyde halktan vergi toplamaya başlamışlar. Ödeyemeyenlerin eşyalarını yazarlar ve karakol binasına alıp giderlermiş. Mokıt Ağanın da minderini almaya kalmışlar. Gidip yapışmış, minder yırtılmış, yün savrul-

yabışkan iken, minder yırtılıp, yun tuzgan. Alay da minderni alıp uzata bara, üzi butın çabıp:

- Min de bittim, patşa da bitti! - diy iken.
- Nişlep patşa bitsin? - digeç:
- Ene iç: minim yırtık minderge kalgan! - dip cavap birgen imiş.

BİR YAMANNIN BİR YAHŞİSİ

Patşalardan birev sugışka hezirlengeç, gaskerlerinnen birsi kilip: "Ey, padişahım, duşmannarıbıznın şul kader küp ki, herbirsi birer gine uk atsa da, bütin kük yüzin kaplarlar" - digeç, patşa muna cavabında:

- Bigrek te yahşi, külegede sugışırbız, - digen.

muş. Yine de minderi alıp gitmişler. Mokıt ağa da sokağın diğer yanında minderini uğurlarken dizine vurup:

- Ben de bittim, padişah da bitti, diyormuş.
- Niçin padişah bitsin? Denince,
- Şundan elbet: Benim yırtık mindere kalmış! diye cevap vermiş.

BÎR FENANIN BÎR FAYDASI

Padişahlardan birisi savaşa hazırlanırken askerlerinden birisi gelip: "Ey padişahım, düşmanlarımızın askeri o kadar çok ki her birisi birer ok atsa bütün gök yüzünü kaplarlar" deyince, padişah buna cevabında:

-Çok güzel, gölgede savaşırız, demiş.

BAYLAR HEM YARLILAR / *ZENGİNLER VE FAKİRLER*

AYGA CİTMESSİN, ÜLERSİN

Kazan milliunırı uzın İbray bik nık avırıp yatkanda, Rehmi Tılmaç kirip helin suraşkan. Yuray helinift ümitsiz ikenin bildirip: "Bilmiym, bu aynı nişlerinin..." - digen iken, Rehmi bik ehemmiyetsiz nerse turmda eytken kibik, kulın siltep: "Ayga citmessin, ülersin", - dip çıgıp kitken.

İkinci aynı Rehmi tagm hel bilirge kilgen. İbray indi tirilgen, yüriy iken. Rehmige hatırı kalganın bildirip: "Mine sin ayga da citmessin digen idin, min elhemdililla, birgenine şükir, üz ayağımda eli", - digen iken, Rehmi karşı tüşip:

- Sin bay bulgaç ta, ayga çittim dip yüriysin iken. Yuk, İbrahim abzıy, ayak üstinde bulsafi da, barıbir ayga citmessin, ülersin, - dip çıgıp kitken.

Şunda gına İbray anın küktegi ayga citmessin digenin afilagan imiş.

BİR KATLI AHİRET

Bay hatmi avırıy başlagaç, anın ahireti helin bilirge kilgen.

- Kay cirlerin avırta sun, ahiret? - dip suragan.
- Yemsiz cirime çuvan çıktı labasa.

Muna karşı ahireti:

- Karasana, bitinde bir de ul-bu kürinmiy iç! - dip eytti, diy.

ULI BAŞIN KİÇİ İTİP

Bir kişini bir bay çakırtkan, tigi kişi barmagan. Şunnan sun bay üzi kilmiyçe buldıra almagan.

- Çakırtkanda kilmiysin. Ulı başımnı kiçi itip, üzim kildim mine, - digen.

Tigi kişi muna karşı:

- Nige, sinin başıfının zurlıgına min gayipli tügil le, - digen.

AYA ÇIKMAZSIN ÖLÜRSÜN

Kazan milyoner: Uzun îbray çok hastalanıp yatarken Rahmi Tılmaç girip halini sormuş. İbray halinin ümitsiz olduğunu bildirip: "Bilmem, bu ay ne yaparım..." demiş. Rahmi çok önemsiz bir şey söyler gibi elini silkip: "Aya çıkmazsın ölürsün ", deyip gitmiş.

İkinci ay Rahmi tekrar durumu öğrenmek için gelmiş. İbray şimdi dirilmiş, yürüyormuş. Rahmi'ye hatırı kaldığını bildirip: "İşte sen aya da çıkmazsın demiş idin, ben elhamdülillah, verdiğine şükür, ayaklarımın üstündeyim şimdi" demiş. Rahmi cevap olarak:

-Sen, zengin olunca, aya ulaştım diye konuşuyormuşsun. Yok, İbrahim ağabey ayaklarının üstünde olsan da bir şekilde aya çıkamazsın, ölürsün, deyip gitmiş.

O zaman İbray, onun gökteki aya çıkamazsın demek istediğini anlamış.

SAF AHRETLİK

Zengin, karısı hastalanınca, onun son durumunu öğrenmeye gelmiş.

-Nerelerin ağrıyor, dostum? diye sormuş.
-Çirkin yerimde çıban çıktı.
Buna karşı eşi de:
-Baksana, yüzünde o hiç de görünmüyor!, demiş.

BÜYÜK BAŞINI KÜÇÜK EDİP

Bir kişiyi bir zengin çağırtmış, o kişi gitmemiş. Bundan sonra zengin, o gelmeyince kendisi gitmiş.

-Çağırınca gelmezsin. Büyük başımı küçük edip, ben geldim işte, demiş.
Diğeri de ona:
-Niye,senin başının büyüklüğünden ben suçlu değilim ki, demiş.

KİÇKİ AŞTAN SUN

Bir bay tamak yalına künlikçiler yallıy. Künge bir gine aşatsam, arzangarak tüşerler, dip uylıy da tigilerge eyte:

- Yiğitler, gil asap kına turıp bulmıy bir. Siz luçşi irtengi, tüşki hem kiçki aşnı biryulı asap kuyıgız.

Hizmetçiler allarına kuygannı bik çitiz yaltıratalar. Şunnan ülkenneri:

- Mine nerse, bay, kiçki aştan sun yatıp yuklıylar bit. Bulmasa biz de sular itiyk indi, - diy.

AKŞAM YEMEĞİNDEN SONRA

Bir zengin karın tokluğuna gündelikçiler işe alır. Günde bir kere yedirirsem, daha ucuza mal olurlar diye düşünüp onlara söyler:

-Yiğitler, durmadan yiyip durmak olmaz tabii ki. Siz en iyisi sabah, öğle ve akşam yemeğini bir defada yeyin.

Hizmetçiler önlerine koyulanı çabuk bitirirler. Daha sonra büyükleri:

-Tamam bey, akşam yemeğinden sonra yatıp uyunulur elbet. Öyleyse biz de böyle yapalım şimdi, der.

ÜZİNNİ ZUR TUTMA, KİŞİNİ HUR TUTMA

Bir tatar bayının uzak yıllar hizmet itken Mikiş isimli çuvaş yulçısı bar iken. Birvakıtnı bay mullalarnı, baylarnı aşka cıygan. Meclis temam gına kızıp dtkende, nindiydir bir yumışı tüşip, bular yanına eliği Mikiş kilip kirgen. Bay kişininin muna bik açuvı kilgen. Yalçının üsti - başı da bik naçar iken.

- Nişlep sin munda tığdasın, isirip kirdiftmi elle? - digen.

Mikiş eytken:

- Yuk, bay abzıy, min bir de isirik tügil, bir künnerde sinin bilen içip yıgılgannan birli avızıma da alganım yuk, - digen.

Şul vakıtta bay abzafi burlat tüsli kızarındı, diy.

KENDİNİ BÜYÜK GÖRME, KİŞİYİ HOR GÖRME

Bir Tatar zengininin uzun yıllar hizmet eden Mikiş isimli bir Çuvaş kölesi varmış. Bir vakit zengin, Mollaları ve diğer zenginleri yemeğe çağırmış. Meclis tam koyulaşırken Mikiş bir işi düşüp bunların yanına gelmiş. Zengin buna çok sinirlenmiş. Hizmetçinin üstü başı da çok kötüymüş:

-Niçin sen buraya yerli yersiz geliyorsun, sarhoş mu oldun yoksa? demiş.

Mikiş cevap vermiş:

-Yok beyim, ben hiç de sarhoş değilim, seninle içip sızdığımdan bu yana da ağzıma içki aldığım yok, demiş-.

O anda zengin bey kırmızı kadife gibi kızarmış.

HAKİN TÜLEMESSİN ŞUL

Bir bay kişi kiçin karangıda şehernin fekıyrler tura turgan kırıy uramınnan funar yandırıp bara iken. Karaftgı üyde utıra turgan bir karçık, anın ut bilen uzganın kürip:

- Minim terezem artında az gına utıgızını tutıp turmassızmı, efendim, kiyimimni yamap alaşım bar idi? - digen.

- Tutıp turır idim turuvın, sin anın akçasın tülemessin şul ebiy, - digen bay.

HAKKINI ÖDEYEMEZSİN

Bir zengin kişi gece karanlıkta şehrin fakirlerinin kaldığı kenar mahallesinden feneri yakıp gidiyormuş. Karanlık bir evde oturan bir yaşlı kadın, onun ışıkla yaklaştığını görüp:

-Benim penceremin önünde biraz ışığınızı tutamaz mısınız, efendim, elbisemi yamayacağım, demiş.

-Tutardım tutmasına, sen onun parasını ödeyemezsin ki demiş zengin.

ZİREK, TAPKIR, HEYLEKER KİŞİLER

TIÇKANDARUVI

Bir kişi kızıl balçıkını vaklagan da bazarga alıp barıp utırgan.

- Tıçkan daruvı satam, alığız, kaşığı bir sum, - dip utıra iken.

Birev kilgen de:

- Mum niçik kullanırga? - dip suragan. Satuçı üyrete başlagan:

- Tıçkannı tutasın da kuyrıgınnan alıp kaynap turgan suga salasın. Un minut tutkannan sun, kuyrıgın küterip şuşı darunı sibesin, bik tiz ütire.

1 KURNAZ, HAZIRCEVAP, HİLEKAR KİŞİLER

SIÇAN İLACI

Bir kişi kızıl balçığı parçalamış ve pazara götürüp oturmuş.

-Sıçan ilacı satarım, alınız, kaşığı bir lira, diye bağırıp oturuyormuş.

***Birisi gelmiş ve**:*

-Bunu nasıl kullanırız? diye sormuş. Satıcı öğretmeye başlamış:

-Sıçanı tutarsın ve kuyruğundan tutup kaynayan suyun içine atarsın. On dakika kaldıktan sonra kuyruğunu kaldırıp bu ilacı serpersin, hemen öldürür.

Aluçı:
- Şulkader meşekatlengençi, kulga tutkaç anı bit sugıp ütirirge de bula, - digen.
- Alay itsen de bula, bulay itsen de bula, - dip cavap birgen satuçı.

MİNE SİNA YARDEM

- Dustım Murtaza, un sum gına akça birip tura almassınmı? Bik kirek idi.
- Un sum gma nersege çite ul? Sinin kübrek surarga da hakiri bar!
- Alaysa, sin indi, dustım, illi sum itip bire kür.
- Hetta arınan da kübrek surarga helinnen kile, çünki minim bir tiyin akçam da yuk.

TAPKIRSÜZ

Gineral herbi bülikni karap yürgende, bir starşinanm kimçiliklerin kürip, tigini bik katı urışa başlagan. Starşina bir cayın kitirip, giniralga akrın gına eytken:
- İpteş giniral, bilesizmi nerse? Eğer siznifi mini urışuvıgızını suldatlar ikinci tapkırda işitseler, "Kumandirlar uzara tatu yeşemiyler iken" dip, ikibiznifi de avturititnı tüşirüleri bar bit, - digen.
Giniral bik katı külgen de starşinanı gafu itken.

ANSAT CAVAP

Hekim tugan, min tagı tigi alaçıgımnı surap kilgen idim. Tüle indi, ulu kişini burçıp yürtme.
- Akçam yuk bit, Hemdiye tüti.
- Birer kürşinnen alıp turıp tüle, bulmasa.
- Mine bu kifieşin eybet. Birip tur un sum.

ŞUNDA KİRMİY, KAYA KİRİRSİN

Birniçe kişi zirat yanınnan uzıp bara iken. zirat içinde balalar içinde uynap yüriy, diy. Şunda bir kurkagrak kişi:
- Niçik kireler bu zirat içine kurıkmıyça, min ülsem de kirmes idim, - dip kuygan. E bir cur yiğit:
- Ülseri, şunda kirmiyçe, kaya kirirsin sun? - dip eytken, diy.

Alıcı:
-Bu kadar meşakkat çekmek yerine, ele alıp vurarak da onu öldürebiliriz, demiş.
-Öyle yapsan da olur, böyle yapsan da olur, diye cevap vermiş satıcı.

AL SANA YARDIM

-Dostum Murtaza, on lira para veremez misin? Çok gerekli.
-On liracık neye yeter ki? Senin daha çok istemeye de hakkın var I
-Öyleyse, sen şimdi dostum elli lira ver.
-Hatta ondan da çok istemek elinden gelir, çünkü benim bir kuruş param yok.

ZEKİCE BİR SÖZ

General bölüklere bakarak yürürken, bir başçavuşun hatasını görüp ona çok sert vurmaya başlamış. Başçavuş bir fırsat bulup generale yavaşça demiş:
-Yoldaş general, biliyor musunuz? Eğer sizin bana vurduğunuzu askerlere bir defa daha duyarsalar, "kumandanlar birlikte iyi geçinemiyorlarmış" deyip, ikimizin de otoritesini saymazlar elbette, demiş.

General çok gülmüş, ve başçavuşu affetmiş.

SAF CEVAP

-Hekim kardeş, ben önceki alacağımı almaya geldim. Şimdi öde, büyüğünü üzüp gezdirme.
-Akçem yok hiç, Hemdiye teyze.
-Bir komşundan alıp öde, öyleyse
İşte bu öğüdün güzel. Sen ver on lira.

İL ORAYA GİRMEZ DE NEREYE GİRERSİN

Birkaç kişi mezar yanından geçip gidiyormuş. Mezar içinde ise çocuklar oynuyor. Orada bir korkak kişi:
-Nasıl girerler bu mezar içine korkmadan, ben ölsem de girmezdim, demiş. Zeki bir yiğit:
-Ölsen buraya girmeden nereye girersin ki? demiş.

YALKAVLAR, BİLİMSİZLER, NADANNAR / ***AYLAKLAR, BİLGİSİZLER, CAHİLLER***

HÜRESEN YALKAVLARI

Üç Hüresen kişisi almagaç tübinde yatarlar, diy. Almagaçta bik yahşi pisken almalar bar, diy. Aradan birsi:
- Ay, şul almalarnı aşasan idi, - dip eytti, diy.
İkincisi:
- Alar üzleri üzilip avızga tüşseler idi, - dip eytti, diy.
Üçinçisi:
- Niçik irinmiy süyleşesiz, - dip eytti, diy.

HORASAN AYLAKLARI

Üç horasanlı elma ağacı dibinde yatıyorlarmış. Elma ağacında çok olgun elmalar varmış. Onlardan birisi:
-Ey şu elmaları yeseydin, demiş.
Diğeri:
-Onlar kendileri kopup ağza düşselerdi, demiş.
Üçüncüsü:
-Nasıl üşenmeden konuşuyorsunuz, demiş.

SÜYLEŞMEVİN ALTIN

Süzge ifrat saran iki kişi ceyevlep baralar iken. Kün buyı birge bargannar bular, emma birsi de til kıymıldatıp bir avız süz de eytmegen. Kiçke taba gına birsi:

- Nühayat, felen avılga citebiz - manaraları kürine başladı, digen. Tigisine bu bir de uşamagan. Ul:

- İlla da til bistesi bulırsın iken. Küzim çıkmagan iç, üzim de kürem. Bir tilifte huja bula almıysm! - digen.

-

- YUMARTKİŞİ

Kulhuzga kilgen bir bekil pridsidatilden surıy:

- Nige basuda karnı bik az tutasız?

Pridsidatil:

- Barısın da biz tutsak, kürşi kulhuzga kalmıy bit, çünki cil hervakıt biznifi yaktan ise...

CIRCI

Cırcı ipteşinnen suragan, diy:

- Kiçe minim cırlaganımnı tınlagansıfi indi. İşittinmi? Tavışım zalga sıymadı!

- Yuk, işitmedim, kürdim. Sinin tavışına urm kaldım üçin kişiler, zalnı bütinley buş kaldırıp, üylerine kaytıp baralar idi.

SUSMAN ALTIN

Sözde çok cimri iki kişi yürüyerek gidiyorlarmış. Gün boyu gitmişler bunlar, ama birisi de dilini oynatıp bir söz söylememiş.

Ancak akşama doğru birisi:

-Nihayet falan köye yetişiyoruz, minareleri görünmeye başladı, demiş. Ötekisine bu hiç de iyi gelmemiş. O:

-Amma da çenen düştü ha! Gözüm çıkmadı ya, kendim de görüyorum. Bir diline hakim olamıyorsun! demiş.

ELİAÇIKKİŞİ

Kolhoza gelen bir vekil başkana sorar: -

Niye tarlada pek az kar tutuyorsunuz?

Başkan:

-Hepsini de biz tutsak, komşu kolhoza kalmaz, çünkü rüzgâr her vakit bizim yandan esiyor...

TÜRKÜCÜ

Türkücü, yoldaşına sorar:

-Dün benim söylediğimi dinlemişsin. İşittin mi?

Sesim salona sığmadı!

-Yok işitmedim, gördüm. Senin sesinden kaçmak için insanlar salonu bütünüyle boşaltıp evlerine dönüyordu.

ÇİTTİLBİLMEVÇİLER / *YABANCI DİL BİLMEYENLER*

KÜRŞİNİN MEÇİSİ DE KUYAN TUTA

Avıl ağayı hatmin rus avılındagı bilişine kunakka alıp bargan. Bu hatmga kunakta bar nerse de bik uşagan, tik rusça bilmegenlikten, rehmetin de yunlep eyte almıy, huca hatın bilen süyleşe de almıy iken. Utıra turgaç, balalar süyleşkenni tınlap karıy da bu, isi kite: yurt hucasının idende uynavçı balaları titretip rusça süyleşeler. Bu hatın heyran kalgan.

- Kara sin, e, - digen, - bular but buyı çağırman uk urısça bilip üseler, e min ulı başım bilen de bir avız süz eyte almıym.

SİNİN Nİ İŞİN BAR

Birev bazarga sarık satarga bara. Barıp citkeç kine mumn arbası ava. Bir rus kilip surıy: "Puçim uvtsa?" - diy. Bu kişi: "sinin ni işin bar avsa", - diy, avçıçıgıp.

NERSE BULA TAPSA

Bir babay bazarga kilgende yulda kininindir tüşip kalgan sulısın tapkan. Hucası tabılmagaç,

KOMŞUNUN KEDİSİ DE TAVŞAN TUTAR

Köylü adam karısını Rus köyündeki tanıdığına misafirliğe götürmüş. Bu kadına misafirlikte her şeye hoş gelmiş fakat Rusça bilmediğinden teşekkürü söyleyemiyor, ev sahibi kadın ile de konuşamıyormuş. Otururken çocukların söyleştiğini dinler bu, aklı gider: Ev sahibinin döşemede oynayan çocukları güzel Rusça konuşuyorlar. Bu kadın hayran kalmış.

-Bak sen, bunlar bacak kadarken bile Rusça biliyorlar, oysa ben koca başım ile bir ağız söz bile söyleyemiyorum, demiş.

SENİN NE İŞİN VAR

Birisi pazara sarık satmak için gider. Giderken bunun arabası bozulur. Bir Rus gelip sorar: "Poçem ovtsa?" (Fiyatı ne kadar?) der. Bu kişi: "Senin ne işin var avsa (bozulmuşsa)" diye sinirlenir.

NEOLURBULMUŞSAM

Bir dede pazara giderken yolda kimindir bilinmez düşüp kalan yulafını bulmuş. Sahibi bulunmayınca onu

YAL İTİP BULMIY

Bir ir işten arıp kayta iken de, yal itip alıym eli dip, urmga yata iken. Yata turgaç, yuklap ta kite iken. Yukısınnan uyanıp, hatınına zarlana, diy:

- Yal item dip yatam da, yuklıym da kitem. Şulay itip, bir de yal itmiy kalam, - diy iken.

ALMAŞLAP TÜRABIZ

Eşti bilen Mesti birvakıtnı ambar karavıllarga yallangannar. Mesti yalkavlıgı üstine tilge de şep bulgan. Mine ul kündizgi karavılda yukımsırap utırganda, anı alıştırırga Eşti kilgen. Kilgen de eytken:

- Min, Mesti inim, kündiz yukı tuydıra almadım, tünle yuklap kitmegeyim dip kurkam, bulmasa sin tünge de munda kal, almaşıp karavıllıyk, - digen.

Mesti eytken:

- Nik kalmaska? Kalabız anı. Almaşlap turırbız: ilik min yuklarmm, sin karavıllarsın, annan sin karavıllarsın, min yuklarmm, digen imiş.

VAKTTIYUK

İki hatın kuyı yanmda sularm kütergen kiliş dünyalarm unıtıp leçtit satıp turalar iken. Birsinin iri tüzmegen, çıkkan da: "Barıgız, üyge kirip süyleşigiz", - digen. Hatmi eytken:

- Yuk, yuk, üyge kirip turırga anın vakıtı yuk! - digen.

ÇİTİZ HATIN

Bik. küp süyleşirge yaratuçı bir hatm, aşma kebiste salgan da, irine:

- Kara eli, kartkayım, min bir gine minutka kürşige kirip çıgıym, sin aşnı karıy tur indi, yartı segat utken sayın bir bulgatıp kuyarsın! - digen.

URININACİTKİRİP

Kulhuz pridsidatili cıyılışta eytken:

Kişi üz gayibin üzi tanırga tiyiş. İşke çıkmıy kala iken, sebebin irtegisin kilip eytirge tiyiş.

- Mine min nek şunı eytirge kildim, - digen bir yalkav, - kiçe işke çıkmagan idim

- Sun sin bügin de işte tügil iç!

- Büginginisi turmda irtege kilip eytirmin digen idim.

BİLGEN BULSAM

Yalkav yulda barganda yıgılgan. Turıp biraz kitkeç, abmıp tagmbarıp tuşken. Şunnan sun bu:

- İkinci tapkır yıgılasımnı bilsem, baya uk turmagan bulır idim, - digen.

DİNLENMEK İMKANSIZ

Bir er işten yorulup dönüyormuş ve mola verip de dinleneyim diye yere yatmış. Yatarken uyuyup kalmış. Uykudan uyanıp, karısına hayıflanmış:

-Şöyle dinleneyim diye yatarım, uyuyup kalırım. Böylece hiç dinlenmeden kalıyorum, demiş.

NÖBETLEŞEREK KALIRIZ

-A.

Eşti ile Mesti bir vakit ambar bekçiliği için işe alınmışlar. Mesti tembelliği yanında çok da hazır cevap imiş. İşte o gündüz nöbetinde uykusuz otururken, onunla yer değiştirmek için Eşti gelmiş. Gelmiş ve demiş ki:

-Ben, Mesti kardeşim, gündüz iyi uyuyamadım, gece uyuyakalınm diye korkuyorum, olmazsa sen geceleyin de burada kal, nöbetleşerek bekleyelim, demiş.

Mesti:

-Niye kalmayalım? Kalırız. Nöbetleşerek dururuz: Önce ben uyurum, sen beklersin, sonra sen beklersin ben uyurum, demiş.

VAKTİ YOK

İki kadın kuyu yanında suya geldiklerini unutup dedikodu yapmaya başlamışlar. Bunlardan birisinin kocası sabredememiş, çıkmış ve: "Gelin, eve girip söyleşin", demiş. Karısı:

-Yok yok, eve girip durmaya onun vakti yok! demiş.

MAHİRKADIN

Çok konuşmayı seven bir kadın, yemek için lahana koymuş ve kocasına:

-Bak hele kocacığım, ben bir dakikada komşuya gidip geleceğim, sen yemeğe bakıver şimdi, yarım saatte bir açıp kaparsın! demiş.

PUNDUNA GETİRİP

Kolhoz başkanı toplantıda söylemiş:

-Kişi kendi hatasını kendisi bilmeli. İşe çıkmıyorsa sebebini ertesi gün gelip söylemeli.

-İşte ben tam bunu söylemeye geldim, demiş bir tembel, dün işe çıkmamıştım.

-Peki sen bugün de işte değildin ki!

-Bugünkü için yarın gelip söylerim demiştim.

BİLMİŞ OLSAM

Aylak yolda giderken düşmüş. Kalkıp biraz gidince, abanıp tekrar düşmüş. Ondan sonra bu:

-İkinci defa düşeceğimi bilsem, biraz önce kalkmaz idim, demiş.

şunı satıp akçaga eylendirirge uylagan. Rusçası bik çamalı iken. Kapçıknı çişip kuyuvı bulgan, bir rus kilgen de suragan:

- Diduşka, ktu huzyain uvsa? - digen.

Babay kurkıp:

- Nerse bulgan tapsa, urlap almadım, elhemdilillahi mükir, - digen.

TABAGAÇ

tii Gülcamal bazarda bir kibitten tabagaç alırga kirgen iken de tabagaçnı rusça niçik eytesin bilmegen. Şulay da niçik kine bulsa da anlatırga tırışkan:

- Tatarskiy atna kiç, çaj-çuj piş, ilektirgiç, kaptırgıç, miçten beliş tarttırgıç, anı gına bilesindir indi, - dip eytken, diy.

AHMAK, TİLİ BİRKATLI KİŞİLER

SIYIR DİGENİBİZ KAZ BULGAN

Bir de bazarga yürmegen birkatlı kişi sıyır satarga kile. Bazardagı itçiler munın kimliğin bik tiz çamalap alıp:

- Eydegiz, kartnın sıyırın kaz dip alıyk, - dip süz kuyışalar.

Başta bir itçi kile de:

-Babay, kaz ni beye?-diy.

Babay:

- Kit annan, nişlep kaz bulsın, - diy.

Şunnan ikincisi kilip:

- Kaz ni beye? - diy.

Şunnan sun üçinçisi, dürtinçisi, bişinçisi kile de şulay ukcite.

Babay bularga temam ışanıp, küzlerim düris kürmiy iken dip, sıyırnı kaz beyesine satıp kayta da, karçıgına eyte:

- Karçık, ul biznin sıyır dip yürgen kaz bulgan iken!

ÜYRENİP CİTKEÇ KİNE...

Burın zamanda bir kişi atın aşamıyça gına turırga üyrete başlagan. Mine biş kün aç turgan at, cidi kün, sigiz kün. Emma un kün digende, tüzmegen, ülip kitken. Şunnan sun huca bik kay girdi, diy:

- Atım aşamıyça turırga üyrenip citkeç kine ülip kitti lebasa! - dip eytti, diy.

ÜZİN YARIP, YAMAP TA BİR!

Mendi anası Gülep tüti birvakıtnı bik ütinip kürşilerindegi baltacıdan tagarak yaşatıp algan. Yasap bitirgeç, tagaraknıbik uşatıp eytken, diy:

- Tagaraknı yasap birdin, yarılsa yamarga minip yünim citmes, indi üzifi aldan uk yarıp, yamap ta bir, - digen.

satıp akçeye çevirmeyi düşünmüş. Rusçası çok sınırlı imiş. Torbasını açıp koymuş, bir Rus gelmiş ve sormuş:

-Deduşka, kto hozyain ovsa? (Dede, koyunun sahibi kim?).

Baba korkup:

-Ne olmuş buldumsa, çalıp almadım elhamdülillah, demiş.

KEPÇE

Gülcemal pazarda bir dükkana kepçe almak için girmiş ve kepçenin Rusça nasıl söylendiğini bilmiyormuş. Yine de bir şekilde anlatmaya çalışmış:

-Tatarca Perşembe, fiş-fiş, piş, tutucu, yakalayıcı, fırından yemek çekici, şunu biliyörsündür, demiş.

/ AHMAK, DELİ SAF KİŞİLER

İNİK DEDİĞİMİZ KAZ OLMUŞ

Bir defa bile pazara gelmemiş saf bir kişi inek satmaya gelir.

Pazardaki etçiler bunun kim olduğunu çabucak anlamaya niyetlenip:

-Haydi, ihtiyarın ineğini kaz diye alalım, deyip sözleşirler.

Önce bir etçi gelir ve:

-Dede, kaz ne kadar? der.

Dede:

-Git ordan, niçin kaz olsun, der.

Sonra ikincisi gelip:

-Kaz ne kadar? der.

Ondan sonra üçüncü, dördüncü, beşinci gelir ve aynısını sorarlar.

Dede bunlara inanıp, gözlerim doğru görmezmiş deyip ineği kaz fiyatına satar, döner ve karısına söyler:

-Kan, bizim o inek diye beslediğimiz kaz imiş!

ÖĞRENİNCE...

Eski zamanda bir kişi atına yemek yemeden durmayı öğretmeye başlamış. Beş gün acı turmuş, at yedi gün, sekiz gün. Ama on gün olunca dayanamamış, ölüp gitmiş. Ondan sonra sahibi çok üzülüp:

-Atım yemek yemeden durmayı öğrenince ölüp gitti, yazı! demiş.

KENDİN YIRT, YAMA DA VER!

Mendi anası Gölep nine bir zaman çok rica edip komşularındaki baltacıya çamaşır teknesi yaptırmış. Yapıp bitirince tekneyi çok beğenmiş:

-Çamaşır teknesini yapıp verdin, yırtılırsa benim yamamaya yünüm yetmez, önceden kendin yırt, kendin yama da ver, demiş.

BİLİN AŞAGANDA SAKALI SİLKİNE İDİ

Birniçe kişi kırda büri uyası tabalar da, birevni bilinnen beylep, uyağa tüşireler. Büri kişinin başın üzip alıp kala. Kişini tartıp çıgargaç, tüşirüçiler aptıraşta kalalar:

- Munın evveli başı bar **idimi** sun? - diyler.

Kaysıları eyte:

- Anın evveli ük başı yuk idi.

Aradan birsi:

- Evveli başı bulgandır, bilin aşaganda sakalı silkine idi, -digen.

YUFKA YERKEN SAKALI SALLANIYORDU

Birkaç kişi kırda kurt yuvası bulurlar ve birisini belinden bağlayıp yuvaya indirirler. Kurt onun başını koparıp alır. Onu çekip çıkarınca, tutanlar şaşırıp kalırlar:

-Bunun önceden başı var mıydı? derler.

Bazıları der:

Onun önceden de başı yoktu.

Oradan birisi:

-Önceden başı vardı, yufka yer iken sakalı sallanıyordu, demiş.

BILMIYM, MIN MUNDAGI KIŞI TUGIL

Birev risturannan çıkkan da, diy, kükke karap tura iken, şunnan sun ikinci bir kişige süz katkan bu:

- Kara eli, dus kişi, aymı bu, kuyaşmı?

Tigisi, hetsiz küzetkennen sun:

- Bilmiym şul, agay - eniy, min mundagı kişi tügil,-diy iken.

BİLMEM, BURADA BEKLEYEN BEN DEĞİLİM

Birisi restorandan çıkmış ve göğe doğru bakıp duruyormuş, ondan sonra ikinci bir kişiyi söze katmış ve: -Baksana dost, ay mı bu güneş mi? Ötekisi, uzun uzun baktıktan sonra: -Bilmem kardeş, ben buralı değilim, demiş.

MAKTANÇIK, YALGANÇI, KURKAKLAR / *ÖVÜNENLER, YALANCILAR, KORKAKLAR*

CİNKÜRÜÇİ .

Birev üzinifi cin kürüvin süyliy iken.

- Şulay urman buylap yalgız gına baram. Küzge türtsen kürinmeslik karangı. Kinet artka burılgan idim, kutuçkıç bir cin tura. Tınlavçılardan birsi:

- Tukta eli, Kasıym abıy, küzge türtsen kürinmeslik karangına sin anı niçik kürdin sun? - digen.

Kasıym bir de aptırap turmagaç:

- Hiy, nik kürmeske, ay yaktısı yap yaktı bit, - digen.

CİN GÖREN

Biri cin gördüğünü söylüyormuş.

-Şöyle orman boyunda yalnız başıma gidiyordum. Gözün görmediği zifiri karanlık. Birden geriye baktım, çok korkutucu bir cin var.

Dinleyicilerden birisi:

-Dur, Kasım abi, gözün görmediği zifiri karanlıkta sen onu nasıl gördün öyleyse?, demiş.

Kasım hiç şaşırmadan:

-Hah, niye görmeyeyim, ay ışığı ışıl ışıl, demiş

HATINNAN SURAGIZ...

Yalgan süylerge bik yarata turgan birevni hatim açulangan. İri:

- Çamasın bilmegeç nişliym sun? - digen.

Hatmi mufia eytken:

- Sin süylegende mina karap al, artıp kite başlasa, min işare yasarmın, - digen.

Birvakıt kunak meclisinde iri tagm maktana başlagan:

- Biznifi etiynirt kunaklar kilgeç kuya turgan üstelinin buyı yüz tirsek bula turgan idi, - dip.

Hatim mufia küz kıskaç, tigi kişi:

- Kifüigi bir tirsek, - dip tüzetken.

Kunaklar:

- Andıy tar **üstelde bik** caysız **bulgandır, dip** külişkenner.

Tigi kişi **aptırap turgan-turgan da:**

- **Ansısın indi ene hatınnan suragız, - digen.**

KARIMA SORUN...

Yalan söylemeyi çok seven birisinin karısı sinirlenmiş-. Kocası:

-Ölçüyü kaçınrsam ne yapayım peki? demiş.

Karısı buna cevap vermiş:

-Sen konuşurken bana bak, gereğinden fazla ilerlersen ben işaret ederim, demiş.

Bir gün misafir meclisinde kocası yine övünmeye başlamış:

-Babamın misafirler gelince koyduğu sofranın boyu yüz dirsek olurmuş, demiş.

Karısı buna göz kırpınca, o:

-Genişliği bir dirsek, diye düzeltmiş.

Misafirler:

-Öyle dar bir sofra da çok keyifsiz olmuştur, diye gülüşmüşler.

O da şaşırıp kalmış ve:

-Onu da artık karıma sorun, demiş.

KURIKKANGA KUŞ KÜRİNE

Ekmeli agay kiçin kaydandır kay tıp kile iken, kinet anın aldında üç kişi kilip çıkkan. Artına burılıp karaşa, anda da üç kişi basıp tura, diy. Mine bit tamaşa. Ekmeli barlık küçine yügire başlagan. Yügire turgaç, bik nık tirlegen de bürigin küterip kuygan. Küterip kuyuvı bulgan, tigi üç kişi sunduk küzdün de yugalgan.

Üç kişi digeni büriginnen asılınıp turgan üç cip bulgan, imiş.

SARAN, KLMSIZ, ERSİZLER, İÇKİÇİLER, KARARLAR

İSEPNİÜZGEN

Bir ebiy üzinifi cirin bir kızga urdırgan. "Ahırdan isepleşirbiz", - digen. Birkader vakıttan sun şul uk kızdan üzine külmek tiktirip algan.

Ebiy üzi bilip birmegeç, kız ikisi üçin de hizmet hakm üzi surıy kilgen. Ebiy eytken:

- Kızım, min iseplep kuydım indi, tigi vakıtta urak urganın şul külmek tikkenift üçin bulır, - digen.

SARAN KARÇIK

Bir saran karçıknm medresede ukıy turgan ulı bar idi. Künnerde bir kün ulı eniysi bilen kürişirge kayttı. Eniysi eytti:

- İy ulun, yahşi eli kattın. Sinin üçin nigmetler hezirlep kuygan idim. Simiz kaz itim, mayii kuymagım hem kuyı kaymağım bar. Kaysı tegamnı nefsin tiliy? Lekin birem-birem gine aşatırmın, - didi.

Ulı eytti:

- İy anacığım, min kaz itin kuymakka türip, kaymakka manıp asap idim, - didi.

KAYGIRGAN

Sin nik bulay bik kaygılı, ni buldı? - dip bir sararman suragaç:

- Mine hezir gine gazita ukıdım, felen bay ülgen iken, - digen.

- Nik, ülseni, ul sinin, kardeşinmini? - digeç:

- Şul şul, kardeş tügil, şul sebepten kaygıram, - dip eytken diy saran.

MAYIN YARATSAN

Birevge kilgen kunak gil maynı gma sıptıra iken. Huca hatırının mufla içi pusa başlagan:

- Ey de, aşa eli, kunak, aşa, mayın yaratsafi, ene katıgm aşa, - dip kıstıy, diy.

Kunak kişi:

- Sinin mayın da katık kibik bik temli, - dip eyte, diy.

KORKTUĞUNDAN ÇİFT GÖRÜNÜR

Ekmeli Ağa geceleyin dönüp geliyormuş, aniden önüne üç kişi çıkmış. Ardına dönüp bakmış, orada da üç kişi duruyor. İşte temaşa. Ekmeli bütün gücüyle koşmaya başlamış., koşarken, çok terlemiş ve şapkasını çıkarıp koymuş. Koyunca, o üç kişi öylece gözden kaybolmuş.

Üç kişi dediği, şapkasından sarkan üç ipmiş.

CİMRİLER, AÇ GÖZLÜLER, UTANMAZLAR, İÇKİCİLER, HIRSIZLAR

Bir nine kendi toprağında bir kıza ekin biçtirmiş. "Sonunda hesaplaşırız" demiş. Bir vakitten sonra aynı kızdan kendisine gömlek diktirip almış.

Nine kendisi vermeyince, kız hizmet hakkını istemiş. Nine söylemiş:

-Kızım,ben hesapladım, o zamanki ekin biçtiğin bu gömlek için de yeter, demiş.

CİMRİ KOCAKARI

Bir ihtiyar kadının medresede okuyan oğlu varmış. Günlerden bir gün oğlu anasını görmek için dönmüş. Anası der:

-Ey oğlum, iyi ki döndün. Senin için yiyecekler hazırlamıştım. Semiz kaz etim, yağlı böreğim ve koyu kaymağım var. Hangi yemeği istersin? Ama az az yediririm.

Oğlu dedi:

-Ey anacığım, ben kaz etini böreğe sarıp, kaymağa banıp yerdim, der.

KAYGILI

-Sen niye böyle pek kaygılısın, ne oldu? diye bir cimriye sorunca:

-İşte şimdi gazete okudum, falan zengin ölmüş, demiş.

-Ölürse ölsün, o senin akraban mı ki?deyince:

-Yok yok akraba değil, işte ondan üzülüyorum, demiş cimri.

YAĞ SEVİYORSAN

Birine gelen misafir tüm yağı bitirmekteymiş. Ev sahibi kadın buna sinirlenmeye başlamış:

-Haydi ye misafir, ye, yağı seviyorsan, katığı da ye, diyerek sıkıştırmış.

Misafir:

-Senin yağın da katık gibi çok güzel, demiş.

TEMEKİ BİLEN KUTILGAN

Kuda bazarda ikinci avıldagı kudasın uçratkan da anı üyine alıp kirgen. Utırışkaç, huca kuda:

- Eyde, çey kaynagançı bir tartıp alıyk eli! - diy.

Bir tartalar, çey yuk, iki tartalar, üç tartalar, çey haman tuk. Vakit kiçke avışa.

- Yarıy, kuda, mina kaytırga vakit, rehmet! - diy kuda.

- Yarıy indi alaysa, huş ittik. İkinci kilgende kudagıynı da alıp kil! - diy huca.

- Ey kudakayım! - diy kunak, - kudagıyın temeki tartmıy şul ul!

SİGARA İLE KURTULMUŞ

Dünür pazarda diğer köydeki dünürüne rastlamış ve onu evine götürmüş. Oturunca ev sahibi:

-Haydi çay kaynayana kadar bir sigara içelim! demiş.

Bir içerlere, çay yok, iki içerler, üç içerler, çay hiç yok. Vakit akşam olur.

. -Tamam, benim dönme vaktim, izin! der.

-Peki öyleyse, güzel oldu. Bir daha geldiğinde dünür hanımı da al gel! demiş ev sahibi.

-Ey dünürüm! Dünürün sigara içmiyor ki! demiş misafir dünür.

MİNE SELİN, MİNE BİYELEYİN

Birev kiterge ayıngan kunagın kalırga kıstıy, diy:

- İy ahiret, utırırga idi. Hezir samuvar güjletip ciberirmin. Mine selin, mine biyeleyin, - dip eyte iken, diy.

İŞTE ŞALIN, İŞTE ELDİVENİN

Birisi gitmeye hazırlanan misafirine kalsın diye ısrar eder:

-Ey dost, oturuyorduk. Şimdi semaverin altını yakarım. İşte şalın, işte eldivenin, der imiş.

KARTLIK, A VIRU, GARİPLİK

EYBİRNİN BARI YAHŞİ

- Vakıtınnan ilik kartayganın, mangayında cıyırçıklar bik kübeygen, - diyler birevge.

- Bulsm, agay- ini, bulgan eybirnin hiç te ziyanı yuk anın - digen tigisi.

YERDİMGE ÇAKIRGAN

Her kün urmannan cilkesine utın küterip taşuçı bir kart, künnernin birinde, ifrat derecede arıp yükni taş üstine kuygan da:

- Tuydım dünyadan, ey, ecel, sin kayda?! - digen.

Süzi biter-bitmes karşısına ecel kilip te başkan.

- Min ecel, minde nindi hecetin bar? - dip suragaç, kart:

- Şuşı utınnı cilkeme küterip kuysana! Başka yumışım yuk! - digen.

TANIMAGAN

Birvakıt bir bik katı avırıp kitken. Anın helin bilirge kişiler kilgen. Birkünni munın abıysı da kirip:

- Şulay bik katı avırdınmıni? Mini tanıysınmı sun? - dip suragan.

Şunnan sun ebiy:

- Tanımıym şul, Lutfulla abıy, - digen de yılap cibergen, diy.

1 İHTİYARLIK, HASTALIK, GARİPLİK

HEPSİ GÜZEL

-Vaktinden önce yaşlanmışsın, alnında sivilceler çoğalmış, demişler birisine.

-Olsun kardeş, olgun şeyin hiç de ziyanı yok, demiş öteki.

YARDIMA ÇAĞIRMIŞ

Her gün ormandan sırtına odun taşıyan bir yaşlı, günün birinde çok yorulup yükü taş üstüne koymuş ve:

-Bıktım dünyadan, ey ecel, sen neredesin?, demiş.

Sözü biter bitmez karşısına ecel gelip dikelmiş.

-Ben ecelimi, benden ne isteğin var? diye sorunca, yaşlı:

-Şu odunu sırtıma koysana! Başka dileğim yok! demiş.

TANIMAMIŞ

Bir vakitte bir ana çok hastalanmış. Onun halini bilmeye insanlar gelmiş. Bir gün bunun abisi değirip:

-Öyle çok mu hastalandın?. Beni tanır mısın? diye sormuş.

Ondan sonra ana:

-Tanımıyorum, Lütfullah abi, demiş ve ağlamış.

UZ SİMYANA RENCİP BULMIY

Bir yiğit miç başında cıyallanıp yata iken.
- Eh, cılı da sun munda. Hatın alsam, anı mine şuşı cılı urınga yatkırırmın.
Yiğit bir kişi yatarlık urın kaldırıp, kırıygarak şuva.
- Şunnan biznifi kiçkine bebeyibiz bulır. Ul mine munda yatar.
Yiğit tagın birkader urm kaldırıp, kırıygarak kile.
- Şunnan alla un kılsa, biznifi tagın bir ulıbız tuvar...
Yiğit tagın da bayağıca işliy.
- Bir birgenge bire ul... Biznifi üçinçi balabız da tuvar. Ul çakta mina munda uk yatarga turı kilir...
Yiğit şuva turgaç, düp itip idenge yığılıp tüşe.
- Zarar yuk, - diy bu, yan başına tutıp, - üzimnin simye türtip tüşirdi.

KIZNIN DELİLİ

İlik bir kıznı kiyevge bireler iken. Kız barası kilmiyçe yılıy başlagaç. Anası anı yuvatırga tırışkan.
- Kız balanın yazmışı şul indi anın, üsip citkeç, kiyevge çıkmıy helin yuk. Vakıtmda mine mini de birdiler, min karışmadım, - digen.
- Birseler sun, sini bit yat kişige tügil, etiyge birgenner, - dip, kız tagm da üzgelenibrek yılarga tutıngan, diy.

NİÇEİKMEK
»ul
Bir kilin kürşilerine zarlana iken:
- Mine şuşı küves çileğime kayınanam barında cidi ikmek siya idi, e hezir dürtev gine siya, - digen.

YUGALMAGANİKEN

Bir yeş kilin birinci mertebe ipi izer aldırman küves çileğin kırıp yuva başlagaç, küves çileği tübinnen taba kilip çıkkan.
Kilin:
- Enkey, küves tübinnen taba çıktı, - digen.
Kaymanası:
- Min yeş kilin bulıp tüşkeç, üç aydan sun yugalgan idi ul. Biz anı kürşi Hediçelerge sıltap yürgen idik, - dip cavap birgen.

KÜN DE TARAGAN KİŞİ NİÇİK TÜZE

Bir kilin bik yalkav bulgan. Ul çeçin de atnaga bir gine tarıy iken. Anın çeçi bik çuvalganga, tarıy başlagaç, bik kuyıla turgan bulgan. Ul bik aptırap:
- İy hudayım, atnaga bir tarıym. Bürik çaklı çeç kuyıla, kün de taragan kişi niçik tüze iken? - digen.

KENDİ AİLENE GÜCENMEK OLMAZ ^

Bir yiğit ocak başında hayal kurarak yatıyormuş.
-Eh sıcak da burası. Kadın alırsam onu işte bu sıcak yere yatırırım.
Yiğit bir kişi yatacak kadar yer hazırlayıp, kenara doğru çekilmiş.
-Sonra bizim küçük bebeğimiz olur. O işte burada yatar.
Yiğit tekrar yer hazırlayıp kenara çekilmiş.
-Sonra Allah izin verirse, bizim bir oğlumuz doğar.
Yiğit tekrar biraz önceki gibi yapmış.
-Bir verince verir o... Üçüncü çocuğumuz da doğar. O zaman yine burada yatmak gerek...
Yiğit kenara çekilirken "güm " diye yere düşmüş.
-Zararı yok, der bu, böğrünü tutup, kendi ailem ittirip düşürdü.

KIZIN DELİLİ

Evvel zamanda bir kızı kocaya veriyorlarmış. Kız gitmek istemeyince ağlamaya başlamış. Anası onu sakinleştirmeye çalışmış.
-Kız çocuğun kaderi budur, büyüyüp yetişince kocaya gitmemek olmaz. Vaktinde işte beni de verdiler, ben karşı gelmedim gittim, demiş.
-Vermişlerse seni yabancı kişiye değil, babama vermişler, diye tekrar yırtınıp ağlamaya başlamış.

NE KADAR EKMEK

Bir gelin komşularına sızlanıyormuş: -İşte şu hamur kabıma kaynanam varken yedi ekmek sığıyordu, oysa şimdi sadece dört tane sığıyor, demiş.

YOKOLMAMIŞ

Bir genç gelin ilk defa hamur yoğurmadan önce hamur teknesini temizlerken, kovanın- dibinden tava çıkmış
Gelin:
-Anacığım, tekne dibinden tava çıktı, demiş.
Kaynanası:
-Ben yeni gelin olduktan üç ay sonra o yok olmuştu. Biz komşu Haticeleri suçlamıştık, diye cevap vermiş.

HER GÜN TARAYAN NASIL SABREDİYOR

5İ Bir gelin çok cahilmiş. O saçını da haftada bir tarıyormuş.. onun saçı çok olduğundan, taramaya başlayınca çok dağılıyormuş. O çok şaşırıp:
-Ey Allah'ım, haftada bir tarıyorum. Börk gibi saç dağılıyor, her gün tarayan kişi nasıl sabrediyor acaba? dermiş.

KAYA BARA BU HALİK

Bir ebiy avıldan şeherge kızına kunakka kile iken. Uramda kişiler bik küp bulgaç, ul, bik aptırap, üz-üzine:

- Min kızıma baram indi, bu halik kaya bara iken sim? - diy iken.

NEREYE GİDER BU HALK

Bir ana köyden şehre kızına misafirliğe gelmiş. Sokakta insan çok olunca, o çok şaşırıp kendi kendine:

-Ben kızıma gelirim, bu halk nereye gider acaba? demiş

KIZLAR, YİĞİTLER, MEHEBBET / *KIZLAR, YİĞİTLER, AŞK*

ÜZİBİLMEGEÇ

Bir yiğit sıyır citeklep urman yulınnan kaytıp barganda, süygen kızm uçratkan. Yiğit sıyırnı niçik izlep, kay dan tabuvı turında süyliy de süyliy iken... Süylenü bik uzakka suzılgaç, kinet kız kaltıranıp:

- Abay, kurkmıç, - dip kuygan.

Yiğit:

- Ni bar, niden kurkasın? - dip suragan.

Kız:

- Kiç te bulıp kile, urmanda kişi de yuk, mini kucaklarsın dip kurka başladım, - digen.

Yiğit:

- Kit, cüler, minim kulda sıyır bar iç, niçik itip kuçaklıym? - digen.

Kız eytken:

- Sıyırınm agaçka beylep kuyarsın da kuçaklıy başlarsın dip uyladım da, içlerim "cuv" itip kitti, - digen.

KENDİSİ BİLMEYİNCE

Bir yiğit inek sürerek orman yanından geçerken, sevdiği kıza rastlamış. Yiğit İneği nasıl arayıp, nerede bulduğunu anlatıyor da anlatıyormuş... Konuşma çok uzayınca kız aniden titreyip:

-Abooo, korkunç! demiş.

-Ne var, neden korkuyorsun ? diye sormuş.

KIZ:

-Akşam geliyor, ormanda kimse de yok, beni kucaklarsın diye korkmaya başladım, demiş.

Yiğit:

-Git, deli, benim elimde inek var, nasıl kucaklayayım? demiş.

Kız:

-İneği ağaca bağlarsın da kucaklamaya başlarsın diye düşündüm de için "oh" edip gitti, demiş.

ELLE LEYSEN, ELLE MÜHEMMETCAN

Bir kız terezden leysen yavganın karap utıra turgaç:

- Eniy, diym, karacı, nindi matur itip Usman yava! - digen.

Eniysi kızının Usman isimli yigitni üzilip yaratuvın bile iken.

- Ey, kızım, - digen. Sinin künilinde Usman, e minim kümümde yeşten süygen yigitim Mühemmetcan...

YA BAHAR YAĞMURU, YA MUHAMMETCAN

Bir kız pencerede bahar yağmuruna bakarak otururken:

-Ana bak, ne güzel, Osman yağıyor! demiş.

Anası kızının Osman isimli yiğidi sevdiğini biliyormuş.

-Ey kızım. Senin gönlünde Osman, oysa benim gönlümde küçüklükten beri sevdiğim yiğit Muhammetcan...

UNÇİKLEVİK

İlik zamanda kart kma bir bay kişiayeş kızga üylenirge uylagan. Kız riza bulgan, lekin şundıy bir şart kuygan:

- Bay abzıy, - digen kız, - mine sina un çiklevik. Eğer şuşı çiklevikni vatıp aşıy alsan, min sinikini bulırmm.

Kiyev bulası kart, çikleviklernin birsin avızma kapkan da, diy, vatmakçı bulıp uzak kına evelegeç:

- Birsin vatşam, tugıjı gına kala indi, - digen, diy.

ON CEVİZ

Evvel zamanda yaşlı zengin bir kişi genç bir kızla evlenmeye niyetlenmiş. Kız razı olmuş ama, şöyle bir şartkoymuş:

-Bey ağabey, işte sana on ceviz. Eğer bu cevizleri kırıp yiyebüirsen, ben senin olurum, demiş kız.

Damat olacak ihtiyar, cevizlerin birisini ağzına almış ve kırmak için çok eveleyince:

-Birisini kırarsam, sadece dokuzu kalır, demiş.

UYIŞKANTUKMAÇ

Yeş kilin tukmaç pişire bilmiy iken. Anın tukmaçı çukmar-çukmar uyışıp bite turgan bulgan. İri kunaklarga hatınının iş reti bilmezin sizdiresi kilmiyçe, üstelge aş kitirip kuya bilen:

- Ey yaratam da sim şuşı uyışkan tukmaçm, - digen bulıp tabaktagı çukmar-çukmar uyışkan kamırlarm üzi cıyıp ala bargan. Mum kürip kilin kuvanıp kitken:

- Alay bik yaratsan, eli kazanda mine mundıyları da kaldı, - dip yudrıgm kürsetken.

V, TEMLİİPİ

Bir kilinnin ipni bir de unmagan, diy. İri kaytıp aşarga utırgaç, açulı kıyafet bilen:

- İpini kim saldı? - dip suragan. Eniysinifi kilinni tirgetesi kilgen.

- Ene, hatının saldı, hatının şundıy ungan bit, - digen.

Ulı da anasının kilinni açulandırası kilgenin sizip:

- Eytem bik temli bulgan, - dip eytken.

PİŞTİ MİKEN, BİANAY

Yeş kilin irinin işten kaytuvına aş pişire imiş. Ul aşma çumar salgan da, azrak turgaç çumarnı alıp, bianasına:

- Tugız çumar aşadım, pişti miken, bianay? - dip eytken, diy.

YAPIŞMIŞ TOKMAÇ.

Genç gelin tokmaç pişirmeyi bilmiyormuş. Onun tokmaçı yumruk yumruk yapışıyormuş. Kocası, misafirlere karısına iş yapamadığını göstermek istemediğinden, sofraya yemek koyulmasıyla:

-Ey, çok severim şu yapışmış tokmaçı, diyerek tabaktaki yumruk yumruk yapışmış hamurları kendisi toplayıp almış. Bunu gören gelin övünüp:

-öyle çok seviyorsan, kazanda işte bunlardan da kaldı,deyip yumruğunu göstermiş.

GÜZEL EKMEK

Bir gelinin ekmeği hiç de güzel olmamış, kocası gelip yemeğe oturmuş, öfkeli bir şekilde:

-Ekmeği kim yaptı? diye sormuş. Anası gelini horlamak istemiş.

-İşte karın yaptı, karın böyle becerikli, demiş.

Oğlu da anasının gelini kızdırmak istediğini anlayıp:

-Çok güzel olmuş, demiş.

PİŞTİ Mİ ACABA ANA

*Genç gelin kocasının işten dönüşü için yemek pişiriyormuş. O aşına çumar** koymuş ve az kalınca cuman alıp kaynanasına:*

-Dokuz çumar yedim, pişmiş mi ki ana ? demiş.

İRBİLENHATIN / *ERKEKİLEKADIN*

KİSKİNHÜKİM

- Sin, üylenir aldırman, hatmin, bilen ni başta kayda tanıştın?

- İn. birinci timir yulda uçraştık.

- Hım... Afilaşıla. Cıym bela-kaza, cıym behitsizlik şul timir yulda bula indi.

HATININ "TİZLENDİRGEN"

İki dus süyleşip tura:

- Kiçe hatmin bilen tagm talaşkansız iken.
- Eyi. Hem ul, nihayet, minim karşıma tizlendi.
- Şunnan ni dip eytti sun?
- Çık karavat astırman, kurkak can, didi.

AVIRTTIRA KÜRMESİN.;.

Kart, bik açuvı kilip, karçıgma kizengen. Emma sukkançı kıçkırıp ülgirgen, diy:

- Gazize, sugam bit! Bürken palas, avırttıra kürmesin.

KESÎN HÜKÜM

-Sen evlenmeden önce karın ile ilk olarak nerede tanıştın?

-İlk olarak demir yolunda karşılaştık.

-Hımmm... Anlaşılıyor. Cümle bela-kaza, cümle bahtsızlık bu demir yolunda oluyor.

KARISINA "DİZ ÇÖKTÜRMÜŞ"

İki dost konuşuyor -Gece karın ile yine dolaşmışsınız.

-Evet: Ve o nihayet benim karşımda diz çöktü

-Peki sonra ne dedi?

-Çık yatak altından korkak, dedi.

ACITMASIN SAKIN

Yaşlı bir adam çok sinirlenerek karısına vurmaya kalkmış. Ama vurmadan önce bağırıp haber vermiş: - Azize, vuruyorum! Kilime bürün, acıtmasın.

*Tokmaç: Yufkayı küçük küçük parçalayıp yemek suyuna karıştırarak yapılmış yiyecek.

**Çumar: Küçük parçalar halinde et çorbasına ve süte katılarak hazırlanan hamur yemeği.

KÜTİLMEGENŞATLIK

- Sin işittinmi? Biznifl tiş dukturmıfi hatını aktir bilen birge kaçkan?
- Şulay uk dürismi ul heber? Biçara miskin iri nişledimi iken?
- Hezir zararsız, tınıçlandı. Emma kaçkan şepke kuvanıçınnan akılınnan şaşa yazgan idi.

BEKLENMEYEN SEVİNÇ ffIJ

-Sen duydun mu? Bizim diş doktorunun karısı aktör ile kaçmış?
-Peki doğru mu bu haber? Zavallı kocası ne yaptı acaba?
-Şimdi zararsız, sakinleşti. Ama kaçtığı gece sevinçten aklını kaçınyordu.

HEBİF ASTINDA

Bir hatırının iri hervakıtta seferde yüriy iken: Anarga ikinci bir hatın eytken:
- Bu irinnin hiçtuktavsız seferde yürüvi bik unaysızdır bit? Sina niceme künner yapa-yalgız turırga tun kile, - digen.
- Bir de çıdarlık tügil indi. Haman kurkıp turasın, elle kaya unaysız çağında kaytıp kirmesin dip.

KORKU ALTINDA

Bir kadının kocası her vakit sefere çıkıyormuş. Ona başka bir kadın demiş:
-Bu kocanın durmadan sefere çıkması çok kötü oluyordur. Sen, günlerce yapayalnız kalmak zorundasın.
-Hiç de tahammül edilecek gibi değil. Daima korkuyorsun, kim bilir hangi uygunsuz vakitte döner diye.

EYDE, KARÇIK, KİR ALDAN

Bir karçık bilen kart tünle tışka çıgıp barganda kart kisev ağacının başına başkan da, sabi mufla şap ittirip berip algan, diy. Şunnan kart bilen karçık tıstan kirirge kurkıp turalar iken. Üşip bitkenner. Nihayete, kart tüzmegen:
- Bismillahi, rahmanirehim, üzibiznin üyden üzibiz kurıkmıyk eli, eyde, karçık, kir aldan, - digen.

HAYDİ KARI GÎR ÖNDEN

İhtiyar bir kadın ile bir erkek gece dışarıda giderken erkek kesilmiş bir ağacın parçasının başına basmış, sapı buna tak diye vurmuş. Sonra kadın ile erkek içeri girmeye korkmuşlar. Üşüyüp bitmişler. Nihayet yaşlı adam dayanamamış:
-Bismillahirahmanirahim, kendi evimizden korkmayalım, haydi karı gir önden, demiş.

ATA-ANA HEM BALALAR / ***BABALAR, ANALAR VE ÇOCUKLAR***

NİÇİKKARIY

Birevnin malayı ukıp çıkkannan sun, işliy başlagan, diy. Uzara süyleşip utırganda tanış kişisi munnan:
- Malaym ukıp zur kişi buldı indi, üzifini karıymı sun? - dip suragan.
Eliği kişi:
- Karıy, bik karıy, akayıp karıy, - dip cavap birgen diy.

NASIL BAKIYOR

Birisinin oğlu okuyup çıktıktan sonra işe başlamış. Karşılıklı söyleşirken tanıdığı birisi buna:
-Oğlun okuyup büyük adam oldu, sana bakıyor mu peki? diye sormuş.
O adam:
-Bakıyor, çok bakıyor, gözlerini açа açа bakıyor.

KAYDANÜYRENE

Bir hatın ikinci bir hatmga zarlana iken:
- Kaydan üyrene bu hezirgi bala eşekilikke. Birkünni üzime, şaytan anası, dip kıçkıra bit, şaytan balası.

NEREDEN ÖĞRENİYOR

Bir kadın diğer bir kadına hayıflanıyormuş: -Nereden öğreniyor bu çocuk edepsizliği? Bir gün bana şeytan anası diye bağırıyordu, şeytan çocuğu.

YUMIRKABÜLÜ

Ügi ana üzinin iki ügi balasına birer yumırka pişirip birgen. Üzinin bir balası bar iken. Ana yumırka pişirmegen:
- Avızı tıgılsm, birigiz şuna yartışarın kisip, - **digen.**

YUMURTAYI BÖLMEK

Üvey ana iki üvey çocuğuna yumurta pişirip vermiş. Kendisinin bir çocuğu varmış. Ona yumurta pişirmiş:
-Ağzı kapansın, verin şuna yarısını kesip, demiş.

Huca Nasritdin Mezekleri / *Nasrettin Hoca Mezekleri*

DÜYEDENDEZURTÜGİL

Şulay birvakıt Aksak Timimin zurlıgı, küçliligi turmda süz kuzgalgaç, seher başlığı eytken:

- Bu dünyada küpmi hannar bulsa, arada in zurısı Aksak Timir.

- Nindi gine zur bulsa da, düyeden de zur tügil, - digen Huca.

AŞA, ÇAPANIM, AŞA

Birvakıt Huca Nasritdin çit bir şeherge bargaç, tuyga uçragan. Tuy meclisinde baylar Hucaga İşik tübirinen gine urm birgenner hem, Hucanın kiyimi naçar bulganga küre, ana aş-sunın da baylardan kalganı gma ilekken.

İkinci künni Huca bir kişiden yahşi çapan-çalma alıp kiyingen de yaftadan mecliske bargan. Hucanı bu yuh türge utırkannar. Tabm yanında Huca çapanının cinyine pilav tutıra hem:

- Aşa, çapanım, aşa. Pilavı bik temli, - dip süylene iken.

Munı kürgen kişiler gaceplenip, Hucaga surav birgenner:

- Ye Huca efendi, bu ni işin bu? Nige sin pılavnı cinine tutırasm? - digenner.

Huca:

- Siz bit kişinin üzinnen bigrek, kiyimine karap hürmet itesiz. Mine şuna küre çapanımnı sıylıym, - digen.

PİLAV ARTINNAN GINA

Seyehet itip yürgende Huca küptengi bir biliş bayma kunarga kirgen.

Bay üzinin kadirli gına kunagina urınnı niçik te yahşırak itip ceyerge tırışıp ıgı-zıgı kilip yüriy iken. E yuldan açıgıp kilgen Huca Nasritdin kayçan aşarga birülerin kütken.

- Hürmetli Huca, çey içerge tilemiysinmi? - dip suragan bay.

Huca Nasritdin bik açuvı kilip:

- Min çeyni pilav artırman gma içerge üyrengen şul, - digen.

KIYNAP HELVE AŞATALAR

Birkünni Huca, bir şeherge barıp, helve saruçı kişinin kibitine kirken de helve aşıy başlagan.

Kibitçi:

- Ey adem, sin nige suramıyça kişi helvesin aşıysın? - dip, Hucanı kıynıy başlagan.

Huca ana-muna igtibar itmiyçe, haman aşıy birgen hem helveni asap tuygaç:

DEVEDEN DE BÜYÜK DEĞİL

Bir vakitte Aksak Timur'un büyüklüğü, güçlülüğü hakkında söz açılınca şehrin reisi demiş:

-Bu dünyada ne kadar han varsa, aralarında en büyük olan Aksak Timur'dur.

-Ne kadar büyük olsa da, deveden büyük değil, demiş Hoca.

YE KÜRKÜM YE

Bir zamanlar Nasrettin Hoca yabancı bir şehre gittiğinde, bir düğüne rastlamış. Düğün meclisinde zenginler Hoca'ya kapı dibinde yer vermişler ve Hocanın giyiminin kötü olduğunu görüp ona aşın, suyun zenginlerden kalanını vermişler.

İkinci gün Hoca bir kişiden güzel kürk alıp giymiş ve yeniden meclise varmış. Hocayı bu defa baş yere oturtmuşlar. Sofra yanında Hoca kürkünün yenine pilav tutmuş ve:

-Ye kürküm ye. Pilavı çık lezzetli, demiş.

Bunu gören kişiler şaşırıp Hoca 'ya sormuşlar:

-Ya Hoca efendi, bu ne iş? Niye sen pilavı yenine tutuyorsun?

Hoca:

-Siz insanın kendisinden çok giyimine bakıp hürmet ediyorsunuz. İşte bunun için kürküme hürmet ediyorum, demiş.

PİLAV ARDINDAN

Seyahat ederken Hoca uzun zamandır tanıdığı bir zengine misafir olmuş.

Zengin, kıymetli konuğunu daha güzel ağırlamak için çaba sarf ederken çok koşuşturmuş. Öte yandan acıkan Nasrettin Hoca ne zaman yemek vereceklerini bekliyormuş.

-Hürmetli Hoca, çay içmek istiyor musunuz? diye sormuş zengin.

Nasrettin Hoca çok sinirlenip:,

-Ben çayı pilav ardından içmeye alıştım, demiş.

DÖNEREK HELVA YEDİRİYORLAR

Bir gün Hoca bir şehre gidip, helva satan kişinin dükkanına girmiş ve helva yemeye başlamış.

Dükkan sahibi:

-Ey adem, sen niye sormadan adamın helvasını yiyorsun ? deyip Hoca 'yi dövmeye başlamış.

Hoca ona buna hiç bakmadan sürekli yiyormuş ve helvayı yiyip doyunca:

- Ay-hay, şeherigiz bik yahşi iken, munda helveni kıynıy-kıynıy aşatalar iken, - dip kibitten çıgıp kitken.

TİLESEN KAYAN BAR

Birkünni Hucadan:
- Cenaza alıp barganda, tabutnıfi aldırman barırgamı, elle artınnanmı? - dip suragannar.
- Tilesefi kayan barırga yarıy, tik tabutnıfi içinde gine barmaska kirek, - digen Huca.

TİGİ DÜNYADA TÜLERMİN

Hucanıfi bir kürşisine 60 tiyin burıçı bar iken. Kürşisi akça surap kilgeç, ul "yuk" digen.
- Hezir tülemesefi, min anı sinnen barıbir tigi dünyada alırmın, - digen kürşisi.
Alay bulgaç tigi dünyada ikisin biryulı tülermin, tagın da 60 tiyin bir indi, - digen Huca.

TÜBEDEN YIĞILIP TUŞKEN

Bir yazm Huca kar küregende üy tübesinnen yığılıp tuşken. Kürşileri, tura almıy cirde yatkan Huca yanına kilip:
- Ye, Huca, ni buldı sina, nişlep cirde yatasın? - dip suragannar.
Huca alarga:
- Minim helimni bilesi kilgen kişi ene tübege minsin de yığılıp tüşsin,-digen.

HUCAKUNAKTA

Birkünni Hucanı kunakka çakırgannar. Ul vakıtında kilse de, başka kunaklar kilmegen bulgannar iken. Aç Huca alarnı kütip isniy başlagan.
Üy hucası Nasritdinnan:
- Ye Huca, kişiler nilikten isniyler? - dip suragan.
- Alamın yevise yukıları tuymagan bula, yevise aç bulalar, şunlıktan isniyler. Lekin min üzim yukını tuydırıp kilgen idim, - digen Huca.

YİĞİT SÜZİ BİR BULIR

Sina nice yeş? - dip suragnnar Huca Nasritdinnan. Ul:
- Kırık, - dip cavap birgen.
Bir dürt-biş yıl ütkeç, anardan tagm yesin suragannar.
- Kırık yeşte, - dip cavap birgen Huca.
- Niçik indi ul alay - haman kırık ta kırık? Sin munnan biş yıl ilik te kırık digen idin iç, - digenner kürşileri.
- Yiğit süzi bir bulır, - digen Huca. - Min barvakıtta da eytken süzimnen kiri kaytmıym. Bir eyttimmi, bitti!

-Ey hey, şehriniz çok güzelmiş, burada helvayı döve döve yediriyorlarmış, diyerek çıkıp gitmiş.

İSTEDİĞİN YERDEN-GİT

Bir gün Hoca'ya:

-Cenaze giderken tabutun önünden mi gitmeli, yoksa ardından mı? diye sormuşlar.

-İstediğiniz yerden gidin, yalnız tabutun içinde gitme de... demiş Hoca.

ÖBÜR DÜNYADA ÖDERİM

Hocanın bir komşusuna 60 kuruş borcu varmış. Komşusu akçe sormaya gelince o "yok" demiş.

-Şimdi ödemesen de ben onu bir şekilde öbür dünyada alırım, demiş komşusu.

Öyleyse öbür dünyada ikisini bir öderim, tekrar bana 60 kuruş ver şimdi, demiş Hoca.

ÇATIDAN DÜŞMÜŞ

Bir bahar günü Hoca kar kür erken evin çatısından düşmüş. Komşuları, yerden kalkmadan yerde yatan Hoca 'nın yanına gelip:

-Ey Hoca, ne oldu sana, niye yerde yatarsın? diye sormuşlar.

Hoca onlara:

-Benim halimi bilmek isteyen, işte şu çatıya çıksın ve düşsün, demiş.

HOCA MİSAFİRLİKTE

Bir gün Hoca'yi misafirliğe çağırmışlar. O, vaktinde gelse de diğer misafirler gelmemişler. Aç Hoca onları beklerken esnemeye başlamış.

Ev sahibi, Nasrettin 'e:

-Ey Hoca, insanlar neden esnerler? diye sormuş.

-Onların bazısı uykularını alamamıştır, bazısı açtır, bu sebeple esnerler. Lâkin ben uykumu alıp geldim, demiş.

YİĞİT SÖZÜ BİR OLUR

"Kaç yaşındasın?" diye sormuşlar Narsettin Hoca'ya. O:

-Kırk, diye cevap vermiş.

Bir dört-beş yıl geçince, onlar tekrar yaşını sormuş.

-Kırk, diye cevap vermiş Hoca.

-Nasıl o öyle hep kırk da kırk? Sen bundan beş yıl önce de kırk demiştin, demiş komşuları.

-Yiğit sözü bir olur, ben bir vakitte söylediğim sözümden geri dönmem. Bir söyledim mi, bitti! demiş Hoca.

.

YEŞİLCE BİLEN TUYINA

- Ye, Huca, sin it aşamıym digen idin tügilmi sun? E üzin kuyan iti asap utırasın? - digenner iken, Huca:
- Kuyan bit kişir bilen gine tuyına, - digen.

TAPTIM

- Eniy, min sina bülek satıp aldım, -dip kaytıp kirgen Huca.
- Akça kayan aldın sun? - dip suragan eniysi.
- Sinin bişmetinnin sul yak kisesinnen taptım, - dip cavap birgen Huca.

KIZGANGAN

Bir serhüş ütilge cıygan timir-tumır yanında yuklap yata iken.
Şunnan uzıp baruçı Huca Nasritdin:
- İy, bula suü tintik hatınnar, üzmevirdey irin ütilge tapşırganbit, - digen.

BİŞTİYİNNİİZLEV

Kürşisi Huca Nasritdinnın üyine kirşe, ni kürsin, Huca idenge suzılıp yatkan da iden yangına bir sum akça tüşirip mataşa. Kürşisi gaceplenip:
- Sin ni işliysin? - dip suragan. Huca:
- İden yangına biş tiyin akça tüşip kitti. Biş tiyin üçin gine iden taktasın kuptarıp bulmıy bit indi. Şunın üçin tagın bir sum tüşirem, - dip afüatkan.

SEBZE ÎLE BESLENİYOR

-Ey Hoca, sen et yemem demiştin değil mi? Ama kendin tavşan eti yiyorsun? demişler. Hoca: -Tavşan, havuç ile beslenir, demiş.

BULDUM

-Ana, ben sana hediye satın aldım, diye gelmiş Hoca.
-Peki parayı nerden buldun ? diye sormuş anası.
-Senin ceketin sol tarafındaki cebinden buldum, diye cevap vermiş Hoca.

ACIMIŞ

Bir sarhoş satılmak için toplanan demir, bakır yanında yatıyormuş.
Oradan geçen Nasrettin Hoca:
-Ey ahmak kadınlar da varmış, boylu boslu kocasını satmak için vermiş, demiş.

BEŞ KURUŞU ARAMAK

Komşusu, Nasrettin Hocanın evine girince ne görsün, Nasrettin Hoca yere uzanıp yatmış ve döşemenin yarığına bir som akçe sokmaya çalışıyor.
-Sen ne yapıyorsun ? diye sormuş.
Hoca:
-Döşeme yarığına beş kuruş düştü. Beş kuruş için tabandaki tahtayı çıkarmak olmaz. Onun için tekrar bir som akçe atıyorum, demiş.